

Protocol Preventie Pesten

Positive Behavior Support

2022

PI-school
Professor Waterink
Noord

Inhoud

Inleiding	3
Basis van Pestpreventie binnen PBS	3
Kernelementen van Pestpreventie-PBS	4
Vijf leerlingvaardigheden	4
Voor het team	4
Vormen van aandacht van klasgenoten	4
Waar is de grens tussen klikken en vertellen?	4
Hoe reageren teamleden?	4
Reactie team: essentie van PP-PBS!	5
Chronisch slachtoffer	5
Chronische dader van probleemgedrag	5

Inleiding

De Professor Waterink Noord is een PI-school en geeft onderwijs aan leerlingen van 4 tot 12 jaar. De leerlingen hebben een observatievraag en gedragsproblemen veroorzaakt door (vermoedens van) psychiatrische problematiek die het leren en functioneren in de weg staan. Naast het verzorgen van onderwijs richten we ons primair op het ontwikkelen van de eigen identiteit van de leerlingen, het aangaan van contacten, het aanleren van gewenst gedrag, gewoontevorming en het omgaan met emoties. Wij stimuleren de ontwikkeling in cognitie en gedrag, zodat leerlingen beter functioneren in school en optimaal profiteren van het huidige en toekomstige onderwijsaanbod. Daarnaast zetten wij ons er voor in dat leerlingen weer plezier krijgen in school. Hiertoe bieden wij de juiste aanpassingen in de leeromgeving en geven wij advies over de beste vervolgschool. Tijdens dit proces betrekken, informeren en ondersteunen wij de ouders.

PI-school Professor Waterink Noord is verbonden aan Levvel, een organisatie die specialistische jeugdhulp en behandeling biedt aan kinderen, jongeren en gezinnen in Amsterdam en omstreken. Levvel werkt nauw samen met de Universiteit van Amsterdam en met de Vrije Universiteit.

Basis van Pestpreventie binnen PBS

Op PI-school Professor Waterink hebben we ons Pedagogisch Klimaat opgebouwd vanuit SchoolWide Positive Behavior Support (SWPBS). Hoe dit er uit ziet, staat beschreven in ons Pedagogisch Beleid.

Bij pesten geldt: voorkomen is beter dan genezen. Pestpreventie zoals in dit protocol wordt beschreven, past binnen het groene universele interventieniveau van het schoolbrede systeem Positive Behavior Support. Op onze school hebben we gezamenlijke afspraken over het stopsignaal ('Stop, hou op!').

Pestpreventie binnen het eerste, groene basisniveau van PBS gaat uit van drie stappen als reactie op pest gedrag:

1. Stop (*geef een duidelijk stopsignaal aan de pester*)
2. Loop door (*loop van de situatie weg wanneer het pesten aanhoudt*)
3. Praat (*zoek hulp bij een volwassene*)

Deze termen zijn geschikt voor bijna alle situaties. Voor oudere leerlingen (vanaf groep 7) spreekt de klas zelf termen af, waarbij hetzelfde wordt bedoeld als bovenstaande stappen.

De basis van pestpreventie binnen PBS is:

Zorg voor een positieve schoolcultuur vanuit

- basiswaarden van de school
- gedragsverwachtingen voor iedereen

Kernelementen van Pestpreventie-PBS

Vijf leerlingvaardigheden

1. Opvolgen van schoolbrede gedragsverwachtingen
2. Stoproutine bij ongewenst gedrag van een andere leerling
3. Omstanders stoproutine als je ongewenst gedrag ziet
4. Stoproutine als iemand 'stop' zegt
5. Helproutine om hulp van volwassene te halen bij voortduren ongewenst gedrag

Voor het team

1. Eenduidigheid over het belang van pestpreventie
2. Strategieën om leerlingen de vaardigheden systematisch te leren
3. Strategieën voor herhaling en consequent reageren
4. Datasysteem: verzamelen, analyseren en actieplan maken
5. Intensieve ondersteuning beschikbaar indien nodig

Het is belangrijk dat niet alleen degene die pest of degene die gepest wordt, de aandacht krijgen. Ook de klasgenoten zijn een onderdeel van een pestprobleem.

Vormen van aandacht van klasgenoten

- Lachen om iemand die gepest wordt
- Toekijken en niets doen
- In discussie gaan met iemand die pest

De klasgenoten moeten aangeleerd krijgen dat zij moeten stoppen met het 'belonen' van pestgedrag! (*Haal de zuurstof weg!*) We leren onze leerlingen elkaar te bekrachtigen als iemand de juiste reactie geeft. We leren actief gewenst gedrag aan:

- Leer 'hulp halen'
- Zelfs als je wegloopt, stopt pestgedrag soms niet:
 - ga dan naar een volwassene!
- Vertel het probleem

Waar is de grens tussen klikken en vertellen?

Het is 'vertellen' als je eerst stop hebt gezegd, weg bent gelopen en het stopt toch niet. Klikken is het als je niet het stopteken en loop-weg teken gebruikt hebt en direct naar een volwassene gaat

Klikken is het als je doel is de ander in de problemen te brengen.

Hoe reageren teamleden?

Routine van ieder teamlid bij een melding

- "Heb je het stopteken gebruikt?" ja: compliment
- "Ben je weggelopen?" ja: compliment

Routine van ieder teamlid bij een leerling die ongewenst gedrag vertoonde

- "Heeft ... tegen jou gezegd dat je moet stoppen?"
- Zo ja: "Hoe heb je daar op gereageerd?"
- Zo nee: oefen met de melder deze routine = gele interventie
- "Liep ... weg?"
- Zo ja: "Hoe heb je daar op gereageerd?"
- Zo nee: oefen met de melder deze routine = gele interventie

Reactie team: essentie van PP-PBS!

- Geven van reminders (bijv. voordat ze naar buiten gaan)
- Regelmatig bekrachtigen van leerlingen die de routine juist toepassen
- Stimuleren van leerlingen elkaar te bekrachtigen bij juiste reactie op ongewenst gedrag
- Consequent reageren bij melding van probleemgedrag

Chronisch slachtoffer

1. Praat aan het begin van alle niet-klassikale momenten kort met de leerling en herinner hem/haar eraan hoe hi/zij moet reageren op probleemgedrag.
2. Praat aan het eind van de niet-klassikale roostertijden weer met hem/haar, vraag hoe het ging en beloon hem/haar voor juist handelen.

Chronische dader van probleemgedrag

1. Praat aan het begin van alle niet-klassikale momenten kort met de leerling en herinner hem/haar eraan hoe hij moet reageren als een andere leerling tegen hem/haar zegt dat hij/zij moet stoppen of wegloopt.
2. Praat aan het eind van de niet-klassikale roostertijden weer met hem/haar, vraag hoe het ging en beloon hem/haar voor goed gedrag

Bekrachtigen van gepast gedrag

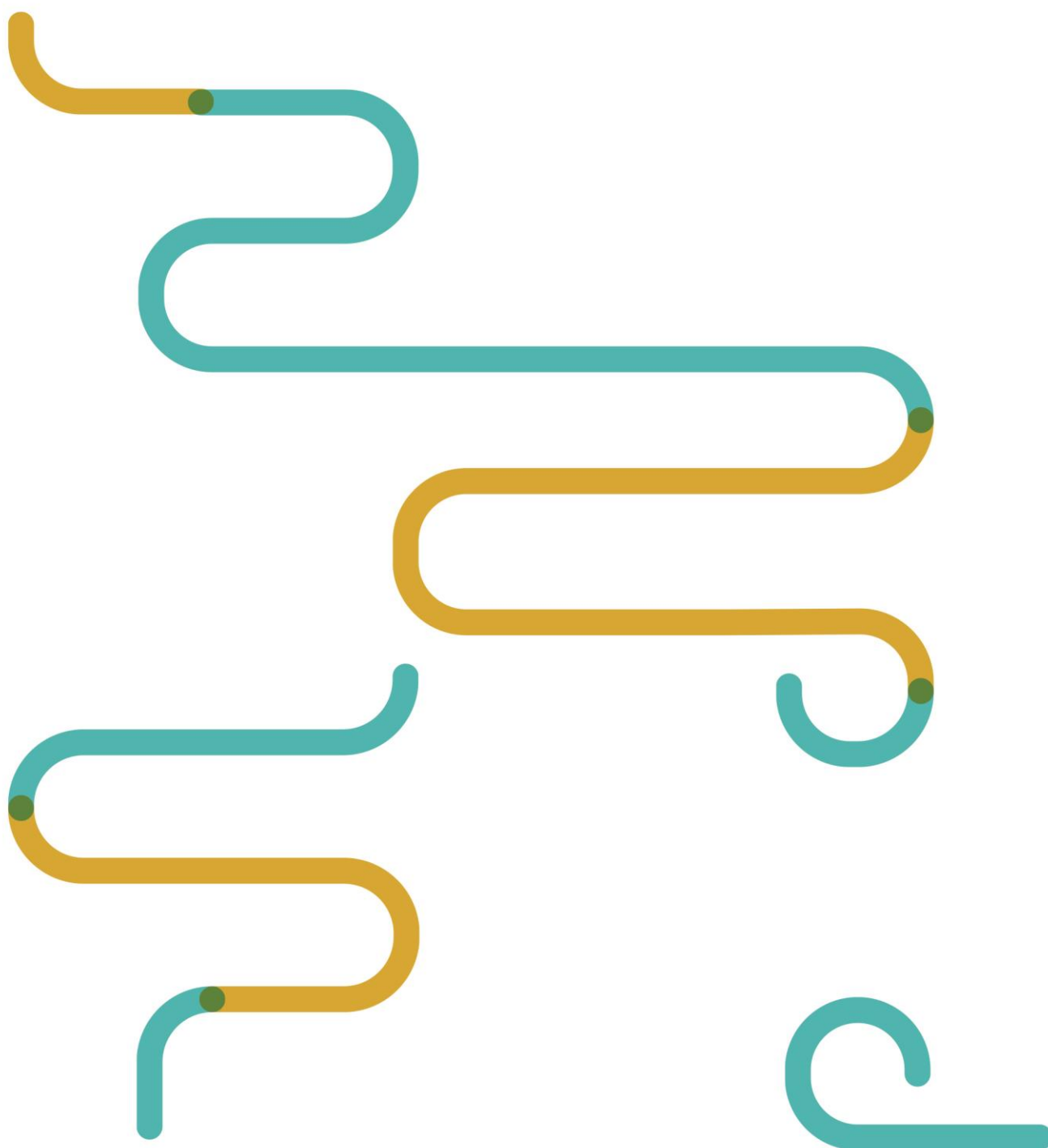
- Kijk uit naar leerlingen die de driestappenreactie op de juiste wijze gebruiken en bekrachtigen
- Bekrachtig hen voor elke poging in de goede richting
- Herhaal periodes inplannen: binnen planning gedragslessen PBS
- Data verzamelen en benutten: besluitvormingsplan: integreren in Pedagogisch Beleid van de school

Pesten, voorkomen is beter dan genezen!

Goed gedrag kun je (en moet je) leren!

Lessen

We volgen de lessen uit: “Pestpreventie met Positive Behavior Support” (uitgeverij: Pica, 2013)

PI-school
Professor Waterink
Noord

Kopjachtplein 19
1034 JG Amsterdam

020 679 86 27
waterinknoord@debasculapi-scholen.nl
www.piwaterinknoord.nl